

Albanië zomer 2020

Foto: op weg naar de wand die het hele plan inspireerde; Maja Arapit.

Op een klimtrip in Finale Ligure liet Leon mij enthousiast een foto zien; nog maar nét herkenbaar achter het gebarsten glas van zijn iPhonescherm zag ik een enorme kalk-wand. Ik keek naar Mt. Arapit, een prachtige berg met een zuidwand van 800 meter, zowel breed als hoog, in het Prokletije gebergte (de vervloekte bergen). Ik was niet moeilijk te overtuigen om met hem mee te gaan naar Albanië. Deze wand was pas enkele keren beklommen, en er was dus nog enorm veel potentie, zo bleek uit verschillende reisverslagen. Maar het hield niet op bij de Arapit; op summitpost.com waren honderden foto's te zien van dit gebied met beschrijvingen in de trant van 'rock seems solid, to our knowledge still unclimbed'.

Nadat we bij de NKBV een halve pallet Petzl expansiehaken hebben opgehaald, gesponsord door de CEAT, beginnen we aan de ruim 2000 kilometer lange reis. We rijden letterlijk van de kaart van onze navigatie af, de laatste twee uur ‘rijden’ (rollen) we over een onverharde weg naar beneden, naar een dorpje genaamd Theth. We weten niet of onze Toyota Prius, die minimaal 30 centimeter lager is dan de Jeeps en busjes die we op deze weg zien, het zal overleven. Ook zien we naast de weg her en der auto-onderdelen liggen, die tot onze verbeelding spreken. De weg ligt op sommige plekken vol met grote keien, of er zitten diepe gaten in. Soms hebben we geluk, dan maken de mensen die aan de weg werken direct voor onze auto de weg begaanbaar met hun machines. Misschien is dit een van de redenen dat hier nog zo weinig geklommen is? Aan de bergen ligt het in elk geval niet; het uitzicht is prachtig, en zodra we de Arapit te zien krijgen slaat ons hart een slag over, wow!

Foto: aangekomen in de vallei.

Theth zit vol met guesthouses en ondanks dat de faciliteiten er niet echt voor zijn ingericht (eigenlijk huren toeristen altijd een kamer), is kamperen in de tuin ook helemaal prima. We zetten achter het huis van de eerste de beste Guesthouse die we zien onze tent op en de eigenaar maakt het vuur voor ons aan. Wij willen bescheiden zijn, en wat hout voor de komende dagen bewaren maar dat is geen optie. Elke dag wordt het vuur hoog opgestookt, of we het nu willen of niet. We gaan regelmatig eten in het restaurant, koffie- of theedrinken, en kopen vaak kaas, groenten en brood bij Christian, onze gastheer. Of hij begrijpt dat we daadwerkelijk gaan klimmen en routes openen vragen we ons af, in ieder geval is hij enthousiast over de bergen. Klimmen is hier heel onbekend.

Foto: met Gerhard op bezoek bij de herders.

Onze contactpersoon en lokale gids, Gerhard ([zijn facebook pagina](#)), gaat de eerste paar dagen met ons mee en introduceert ons in het gebied. Hij laat zien waar de waterbronnen (wat cruciaal is gezien de lange aanlooptijden) en bivakplekken zijn, waar telefoonbereik is, en wijst alle bergen aan en vertelt of, en zo ja door wie, ze beklommen zijn. Leon heeft zich goed ingelezen en weet Gerhard af en toe zelfs wat nieuws te vertellen. Gerhard neemt ons mee naar het herderskamp net voorbij de Peja pas (oostelijk van Mt. Arapit, ongeveer 3 uur loopafstand, voor verschillende bergen is dit de ideale bivakplek). Eerst vragen de herders of we getrouwd zijn. Vervolgens, ondanks dat wij ons zo ver van ‘alles’ verwijderd voelen, beginnen ze een politieke discussie over aansluiting van Albanië bij de EU en de manier waarop Europese landen altijd neer hebben gekeken op Albanië. Ze delen hun verse schapenkaas met ons (wat een ongelooflijke diepe smaak!), maken Turkse koffie en schenken zelfgemaakte raki voor ons in. We moeten het met onze lege maag maar bij één glaasje houden besluiten we met een licht hoofd.

Foto: we maken dankbaar gebruik van de waterbronnen.

Tijdens deze lange ontdekkingswandelingen met Gerhard van de afgelopen dagen hebben we her en der haken, water en andere spullen achtergelaten, om de draaglast voor later wat te verminderen. Dit maakt het mogelijk om de volgende dag zonder al te zware rugzakken het steile pad naar de westflank van de Arapit omhoog te lopen, zo'n 3,5 uur. Daar laten we onze slaappullen achter, en gaan verder met de klimspullen, hopelijk kunnen we de wand bereiken. De noordwest wand (ongeveer 200 meter hoog) is ons eerste doel. Hier zitten nog geen routes terwijl de rots er erg solide uit ziet. Zodra we het wandelpad verlaten proberen we herkenningspunten te onthouden; het weer zit er dreigend uit en komen dikke grijze wolken aan. Ik voel me nu behoorlijk exposed; er is geen bereik, het terrein is ruig en we weten niet zeker of de wand bereikbaar is. Maar de afstand valt mee, dat is voor het eerst hier, en na 2 uur bereiken we de voet van de wand. Wat een droomrots!

Foto: de rots overtreft alle verwachtingen.

De lijn die we op het oog hadden ziet er perfect uit, en begint zelfs met watergeulen! Leon begin met klimmen, klimt het hele touw uit, en blijft klimmen (of touw inhalen), dus ik begin maar met naklimmen. Pas als ik ook veertig meter heb geklommen hoor ik iets: een ratelende boor? Het is ondertussen gaan regenen en het waait hard. We kunnen niet communiceren, maar ik vermoed dat hij me zekert over een gebouwde standplaats, en nu de haken plaatst tijdens het zekeren. En ja hoor, als ik boven kom is het relais af. Dat is nog eens efficiënt, we zijn meteen klaar om te gaan abseilen, perfect! Wat een geslaagde dag. We slapen op een mooie kampeerplek op de schouder van de Arapit.

Foto: een beschutte kampeerplek.

Om 6 uur s ochtends is het steenkoud, de koude havermout aangemaakt met water is moeilijk weg te krijgen. Een paar uur later begin ik aan de derde touwlengte, de eerste steile lengte, ik volg een paar vage spletensystemen, en blijf klimmen op cams zolang het gaat. Natuurlijk is 'het gaat' relatief, maar het lukt me om 35 meter op natuurlijke protectie te klimmen, mooie, indrukwekkende bewegingen in spleten en passen op wrijving tussendoor. Boven op een grote flake maak ik stand en boor dan het relais in. Leon klimt de volgende touwlengte voor, die is aanzienlijk moeilijker en hij boort zelfs een paar haken met één hand omdat er geen mogelijkheid is om ergens in te gaan hangen. Deze touwlengte pakt ook heel goed uit, ongeveer 6c, met aflopende watergaten. Maar nu ziet het er wel heel glad uit boven ons. Het is wel liggend, maar daar is alles dan ook mee gezegd. Geen spleten meer, blank. Ik boor een paar haken hangend vanuit skyhooks, om na een meter of tien te constateren dat het te moeilijk is. Ik zie geen logische lijn, het voelt als 7c plaat. Op de terugweg zie ik een grote dyhedral, 15 meter rechts van ons. Ook zie ik een logische traverse om daar te komen. Dat biedt misschien een uitweg. Maar voor vandaag moeten we het voor gezien houden. Het begint te druppen en de wolken worden donker. In de laatste abseil begint het te hagelen en onweren. In een paar minuten veranderen de watergeulen in... watergeulen met stromend water. Eenmaal terug in Theth ben ik zo moe dat ik amper uit mijn woorden kan komen tijdens het bestellen van het eten, 'doe maar iets, zoals vorige keer ofzo'

Foto: op avontuur in de traverse.

Een aantal dagen later maken we de route af. De traverse heeft één pittige pas direct aan het begin, maar het lukt! De volgende lengte brengt ons naar de top. Helaas krijgen we geen mooi uitzicht te zien vanaf de top als gevolg van dikke bewolking. Tijdens het naar beneden lopen passeren we een groepje klimmers (de eerste andere klimmers die we tegenkomen) die onder een tarp in hun basiskamp zitten. Het begint inderdaad te stortregenen, we schuilen en proosten raki op onze eerste route. We noemen de route Light but not Enlightened, een ode aan onze vriend Hayden Kennedy (1990-2017), die een 1200m mixed route in India [Light before Wisdom](#) noemde; voordat je verstandig wordt, denk je dat je licht moet zijn tijdens het klimmen. Licht klimmen pakte weliswaar goed uit, maar toen we met vermoeide benen naar beneden sjokten voelden we ons er niet bepaald wijzer door.

Als we op een rustdag weer een groot vuur hebben komen er drie lokale jongens bij ons zitten, ze werken een aantal maanden per jaar bij de guesthouse in Theth en gaan in Shkodër naar school. Ze leren ons Albanese woorden, vragen of we in New York zijn geweest, wat ons lievelingsautomerk is, voor welke voetbalclub we zijn en tot slot of Leon en ik beste vrienden zijn (daar hadden we nog nooit zo over nagedacht, maar zonder ongemak stemden we daar bevestigend mee in). Ze zijn onder de indruk van onze klimfoto's maar verklaren ons voor gek.

Foto: genoeg te verkennen op rustdagen.

Ons volgende doel is een onbeklommen driehoekige wand boven het herderskamp, we dopen het de Triangle Wall. Weer met spullen voor twee dagen lopen we omhoog, dit keer niet naar de west-pas maar langs de zuidoost kant van de Arapit. Bij de herders worden we verwelkomd met koffie en raki, maar voor de raki bedanken we vriendelijk, we hebben nog een lange dag voor de boeg. We maken kamp en bereiken de beoogde wand een paar uur later. Omdat het weer er dreigend uitziet en we al aardig moe zijn besluiten we de klimspullen bij de wand te laten en de volgende dag te beginnen. Het lijkt op een one-day-job, het ziet eruit als 3 touwlengtes. De volgende dag klimmen we twee geweldige plaat-lengtes waarbij onze behaak-vaardigheden behoorlijk op de proef worden gesteld: staand op wrijving, hangend aan skyhooks (brrrr!) of hoog opstaand in een laddertje in de vorige haak. Helaas durven we de headwall niet ground-up aan te pakken, maar nemen we een schoorstenensysteem dat ons met twee lengtes naar de top brengt. Tijdens het abseilen constateren we dat de headwall toch wel een perfect vervolg op de eerste twee lengtes zou zijn, maar daar is nu helaas geen tijd meer voor; we hebben nog een enorme afdaling voor ons.

Foto: de eerste lengte van 'triangle wall'.

Op dagen dat we in het dal blijven om te rusten en geen lange multipitch routes zoeken, ontdekken en behaken we een aantal sportklimroutes in een Canyon op ongeveer een half uur lopen van Theth, een kloof met heel veel sportklimpotentie. We openen een 6c, 7a, en 6c met 7b verlenging. De eerste sportklimroutes in deze kloof. Op rustdagen genieten van geweldige zwemplekken, en krijgen we rondleidingen in culturele bezienswaardigheden in Theth, zoals de Kulla.

Het sportklimmen in de canyon.

Maar ons grote doel wacht op ons, en dat is de Arapit zuidwest wand, het deel van de zuidwand waar nog geen routes zijn geopend, terwijl de rots hier er het beste uit ziet. We hebben een lijn op het oog en schatten dat het 600 meter is. We bereiden ons voor op een klim van vier dagen op de wand, met portaledge. Een jongen uit Theth met een paard helpt ons bij het omhoog dragen van de spullen. Zelf dragen we alleen een licht rugzakje. Dat is heerlijk, al ben ik af en toe wel bezorgd om het zwaarbepakte paard, dat zo onvoorzichtig omhoog stuift waar het terrein toch duidelijk lastig is voor het dier.

Foto: met het paard op weg naar de wand.

We maken kamp vlak onder de wand, bij een grote grot waar drinkwater te vinden is. Om water te vullen moeten we met hoofdlamp tientallen meters de grot in klimmen. Vanaf het basiskamp is het nog een half uur lopen naar de instap van onze route. 's Avonds bekijken we de route nog eens goed, en kijken om de beurt door de verrekijker, wijzen boompjes en andere kenmerken aan en bereiken overeenstemming over de lijn. Maar uiteindelijk is het altijd de voorklimmer die beslist waar hij heen klimt.

De volgende ochtend beginnen we om 8 uur met klimmen, vandaag willen we vier touwlengtes klimmen en touwen fixeren, tassen ophijsen, dan abseilen om beneden te slapen

en de volgende dag langs de touwen omhoog te jumaren. Leon begint met voorklimmen en na de eerste twintig meter, over erg liggend en blokkig terrein, plaatst hij een haak. Hierboven zit een lastige passage, maar het lijkt alsof hij daarna weer goed kan staan om een haak of cam te plaatsen. Op het moment dat hij de moeilijke pas inzet, breekt zijn handgreep uit en zie ik hem door de lucht zeilen en ongeveer vijf meter lager zijwaarts landen op de richels. Ik weet direct dat het mis is, ik ben bang dat hij zijn ribben gebroken heeft. Voordat ik hem kan laten zakken geeft hij met krakende stem aan dat ik even moeten wachten, alle lucht is uit zijn lichaam geperst. Op de grond verbind ik de wonden op zijn pols en elleboog. Gelukkig lijkt het met zijn ribben mee te vallen en kan hij ook nog lopen. We beginnen aan een lange afdaling naar Theth, waar Gerhard ons oppikt met een jeep en naar een lokale dokterspost brengt, waar de dokter al op ons wacht. Leon's elleboog wordt gehecht (zonder verdoving) een moment waarop we allebei amper overeind kunnen blijven. Vervolgens wacht ons een lange en hobbelige rit naar het ziekenhuis in Shkodër. Hier worden we redelijk snel door verschillende artsen geholpen, de hechtingen moeten opnieuw gedaan worden omdat er nog steentjes in zijn wond zitten. Zijn pols blijkt gebroken te zijn, net als zijn neus. Maar daar moeten we in Nederland nog maar even naar laten kijken.

Als we klaar zijn in het ziekenhuis rijdt de ambulancechauffeur uit Theth ons langs de apotheek waar we een boodschappenlijstje afwerken. Vervolgens rijden we terug naar Theth. Op de terugrit worden er verschillende mensen opgepikt voor een lift, moet de chauffeur her en der boodschappen doen en moet de ambulance worden aangeduwd omdat hij niet start. Een vrouw in de ambulance blijft maar klagen over Albanië en informeert bij ons over hoe hoog de huur is in Nederland: haar zoontje van zeven krijgt hier slechte scholing en leert slechte manieren, zegt ze. Leon en ik willen alleen maar eten en slapen, maar ergens kunnen we al wel om de bizarre situatie lachen. Onderweg stoppen we nog op een uitzichtpunt omdat iedereen misselijk is, de vrouw moet overgeven. Wij kijken naar de Arapit zuidwand. Daar begonnen we vanmorgen met klimmen. Wat een roundtrip, 12 uur 'car to car'!

Als we willen afrekenen voor we vertrekken blijkt dat Christian onze rekening kwijt is, ondanks dat we hem meerdere keren op het hart hebben gedrukt dat hij alles moet opschrijven. Samen reconstrueren we wat we ongeveer bij hem hebben gekocht, als het aan hem ligt schrappt hij ongeveer de helft van het lijstje, maar dat laten we niet gebeuren. Toch staat hij erop dat hij ons trakteerde die en die keer, en de groentes die we hebben gekocht hoeven we ook niet betalen, laat staan de thee en koffie van na Leon's val. Maar natuurlijk geven we een flinke fooi.

Op de terugrit hebben we het over Leon's plannen om naar Albanië te verhuizen. Het was eigenlijk nog leuker dan verwacht, dus dat klinkt nog steeds als een goed plan. De herinneringen aan deze reis worden niet overschaduwd door het ongeluk, en we zijn allebei enthousiast om terug te gaan.